

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**

**A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ**

**1<sup>η</sup> δραστηριότητα**

**A1. α)** Μία βασική αρχή του μπάσκετ που ο Ντέιβιντ Χολάντερ στη συνέντευξή του θεωρεί ως πιο επίκαιρη σε έναν κόσμο που αλλάζει διαρκώς είναι η απουσία σταθερών θέσεων. Συγκεκριμένα, εξηγεί πως όπως προσαρμόζονται οι παίκτες του μπάσκετ σε μη σταθερές θέσεις, έτσι και ο σύγχρονος άνθρωπος πρέπει να προσαρμόζεται στις διαρκώς μεταβαλλόμενες κοινωνικές συνθήκες. Μία δεύτερη αρχή είναι η υπέρβαση. Όπως στο μπάσκετ το καλάθι είναι ψηλά, ανάλογα πρέπει και εμείς να θέτουμε υψηλούς στόχους στη ζωή μας ακόμη και αν αυτοί υπερβαίνουν τα όριά μας.

**β)** Στην παράγραφο «Είναι μία ανάμνηση ... να πορεύεσαι μέσα στον κόσμο» ο Χολάντερ κάνει επίκληση στο συναίσθημα για να απαντήσει με τρόπο πειστικό ότι το μπάσκετ δεν είναι απλώς ένα άθλημα αλλά ένας τρόπος κατανόησης της κοινωνίας. Ως μέσα πειθούς χρησιμοποιεί:

- **αφήγηση:** «όταν ήμουν έξι ετών, ο πατέρας μου ασφαλόστρωσε την αυλή μας και έστησε μία κανονική μπασκέτα.»
- **μεταφορική χρήση της γλώσσας:** «να πορεύεσαι μέσα στον κόσμο.»
- **ασύνδετο σχήμα:** «Είναι ένας ισχυρός, βασικός, βιώσιμος προσανατολισμός»
- **ευθύς λόγος:** «Κοίτα ψηλά».
- **πρώτο ρηματικό πρόσωπο:** «έμαθα το πρώτο πράγμα»

## 2<sup>η</sup> δραστηριότητα

**A2. α)** Ο τίτλος του κειμένου «Θα μπορούσε το μπάσκετ να σώσει τον κόσμο;» προβληματίζει και κεντρίζει το ενδιαφέρον του αναγνώστη με τη μεταφορική χρήση της γλώσσας και την ερώτηση. Συγκεκριμένα με το ερώτημα που χρησιμοποιεί ο δημοσιογράφος, παραφράζοντας τον τίτλο του βιβλίου του συνεντευξιαζόμενου, καλεί σε διάλογο τον αναγνώστη και τον παρακινεί, σε συνδυασμό με τη μεταφορική χρήση της γλώσσας, να διαβάσει τη συνέντευξη και να πάρει απάντηση στο ερώτημα. Παράλληλα, ο τίτλος συνδέεται άμεσα με το κείμενο και είναι δηλωτικός του περιεχομένου του.

**β)** Η παράγραφος ««Ωστόσο, σημαντική θεωρώ και την υπέρβαση... ξεπερνούν τα όριά μας.» αναπτύσσεται με αναλογία η οποία εντοπίζεται στα σημεία: «Το μπάσκετ είναι, επίσης, το μοναδικό άθλημα που έχει «υπερυψωμένο» στόχο.» και «να θέτουμε υψηλούς στόχους, να επιχειρούμε αυτό που οι άλλοι θεωρούν αδύνατο.»

Το ένα σκέλος της αναλογίας αφορά τους κανόνες του μπάσκετ και το δεύτερο την εφαρμογή των κανόνων του παιχνιδιού στη ζωή. Πιο συγκεκριμένα, στο μπάσκετ επιβάλλεται η υπέρβαση του νόμου της βαρύτητας για την επίτευξη του στόχου, ενώ στη ζωή πρέπει να υπερβούμε τα όριά μας για να επιτύχουμε υψηλούς στόχους και φιλοδοξίες.

Με τη μέθοδο της αναλογίας γίνεται πιο κατανοητό το περιεχόμενο των σκέψεων του συγγραφέα, καθώς συνδέεται με κάτι οικείο για τον αναγνώστη.

**γ)** «... πίστη απέναντι στους θεσμούς...»  
«... αίσθηση συλλογικής σύνθεσης...»  
«... συνεχώς σταθερό κόσμο...»

### 3<sup>η</sup> δραστηριότητα

**A3.** Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο (γνώμης) στη σχολική εφημερίδα  
Χρειάζεται τίτλο, ύφος που διαθέτει στοιχεία προφορικότητας.

**Ενδεικτικός τίτλος: Πώς θα εκπληρώσουμε τα όνειρά μας σε έναν διαρκώς μεταβαλλόμενο κόσμο;**

#### Πρόλογος

Αξιοποίηση των δεδομένων (ο κόσμος διαρκώς μεταβάλλεται: ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας, κλιματική κρίση, οικονομική αστάθεια, πόλεμοι, δυσπιστία απέναντι στους θεσμούς).

Αφόρμηση από σχετικό γεγονός

Μετάβαση στο ζητούμενο

**Ζητούμενο: εφόδια νέων για να εκπληρώσουν τα όνειρά τους σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο**

- υπομονή, αντοχή, επιμονή
- κριτική σκέψη, οξυδέρκεια
- προσαρμοστικότητα
- ομαδικό πνεύμα, συνεργασία, αίσθηση του ανήκειν
- στόχοι, φιλοδοξίες, υπέρβαση των ορίων για να επιτευχθούν.
- αυτοβελτίωση, αυτογνωσία

#### Επίλογος

Ανακεφαλαίωση-συμπέρασμα, προτροπή για συνέχιση αγωνιστικότητας και όραμα για ένα καλύτερο μέλλον.

### Β. Λογοτεχνικό κείμενο

#### 1<sup>η</sup> δραστηριότητα

**B1.** Το ποιητικό υποκείμενο «ζωγραφίζει» τις μέρες του με ποιήματα όπως ήδη από τον πρώτο στίχο αναφέρει. Με αυτόν τον μεταφορικό τρόπο δηλώνει πως δίνει νόημα («παίρνω τα χρώματα», «τα υλικά») στις μέρες του, στη ζωή του, μέσα από την τέχνη και τη δημιουργία, αντλώντας συναισθήματα από την καρδιά («απ' της καρδιάς τ' αλφαβητάρι») και ιδέες, έννοιες, σημασίες από τη σκέψη του, το μυαλό του («απ' της σκέψης το εργαστήρι»).

## 2<sup>η</sup> δραστηριότητα

**B2. α)** Στο ποίημα χρησιμοποιείται το α' ρηματικό πρόσωπο της οριστικής και της υποτακτικής έγκλισης. Ένα παράδειγμα οριστικής έγκλισης είναι «ταξιδεύω» και ένα παράδειγμα υποτακτικής έγκλισης είναι «να ζωγραφίζω». Με την οριστική έγκλιση δηλώνεται ότι η ενέργεια του ποιητικού υποκειμένου είναι βέβαιη, πραγματική, αναδεικνύοντας τη στάση ζωής για το ρόλο που έχει η τέχνη γι' αυτό. Με την υποτακτική έγκλιση δηλώνει την επιθυμία και την προσδοκία του για ένα καλύτερο συλλογικό μέλλον.

**β) μεταφορά:** «Παίρνω τα χρώματα/ απ' της καρδιάς τ' αλφαβητάρι»  
**επανάληψη:** «Ζωγραφίζω τις μέρες μου» - «Να ζωγραφίσω/ τις μέρες»  
**προσωποποίηση:** «ένα όνειρο που με παιδεύει»

## 3<sup>η</sup> δραστηριότητα

**B3.** Στους τελευταίους στίχους του ποιήματος το ποιητικό υποκείμενο εκφράζει το όνειρό του για τον κόσμο, το οποίο μάλιστα φαίνεται να το απασχολεί πάρα πολύ έντονα («κι έχω ένα όνειρο που με παιδεύει»). Αυτό αφορά έναν καλύτερο κόσμο γεμάτο αισιοδοξία, ελπίδα, φως, πίστη («γεμάτες ήλιο»), γελαστά παιδιά που θα ανοίξουν το φτερά τους ως αυριανοί πολίτες. Μάλιστα θεωρεί ότι είναι χρέος του να το πράξει το ίδιο, να συμβάλλει στη βελτίωση αυτού του κόσμου («να ζωγραφίσω/ τι μέρες όλου του κόσμου»). Το όνειρο αυτό θα μπορούσε να εμπνεύσει και να παρακινήσει κάποιους σημερινούς νέους ανθρώπους που είναι οραματιστές και ιδεολόγοι να αλλάξουν τον κόσμο, να βελτιώσουν τα κακώς κείμενά του. Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις ανθρώπων που θεωρούν ότι οι αγώνες αυτοί είναι μάταιοι, πως ένα καλύτερο μέλλον δεν πρόκειται να υπάρξει, καθώς όλα φαίνεται να είναι προκαθορισμένα και προδιαγεγραμμένα και τέτοιου είδους προτροπές είναι ουτοπικές και ανεδαφικές.